

УДК 353.1

Ю. А. Мохова,
к. держ. упр., доцент магістратури державного управління Центру післядипломної освіти,
Донецький національний технічний університет, м. Покровськ
ORCID ID: 0000-0002-0093-2620

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.11.85

РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ПОСЛУГ

Y. Mokhova,
PhD in Public Administration PhD in Public Administration, Associate Professor of Master of Public Administration
of the Center for Postgraduate Education, Donetsk National Technical University, Pokrovsk

IMPLEMENTATION OF GOVERNMENT REGIONAL POLICY IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION OF PUBLIC SERVICES

У статті обгрунтовано, що ключовим фактором зростання світової економіки в сучасних умовах є цифровізація. Головною метою цифровізації державних послуг є надання державними органами громадянам країни послуг в електронній формі. Метою роботи є визначення ролі цифровізації державних послуг у реалізації державної стратегії регіонального розвитку та стратегії розвитку міст України. Узагальнено пріоритетні цілі цифрової трансформації: підвищення рівня цифрової грамотності населення; запровадження можливості отримання електронних послуг через смартфон; впровадження електронного документообігу; переведення пріоритетних публічних послуг в електронну форму; впровадження регіональними органами влади відкритих даних; розвиток інструментів електронної демократії та ін. Досліджено регіональні тенденції цифровізації в Україні. Виділено проблеми реалізації регіональних стратегій. Доведено, що впровадження сучасних інформаційних технологій дозволить сформувати відкриту та прозору комунікацію між владою та громадянами, полегшити доступ людей до адміністративних послуг, мінімізувати корупцію.

The article substantiates that the key factor in the growth of the world economy in modern conditions is digitalization. The main purpose of digitalization of public services is the provision of electronic services to citizens of the country by public authorities. The purpose of the work is to determine the role of digitalization of public services in the implementation of the government strategy of regional development and urban development strategy of Ukraine. The priority goals of digital transformation are generalized: increase of the level of digital literacy of the population; introduction of the possibility of receiving electronic services via a smartphone; introduction of electronic document management; translation of priority public services into electronic form; introduction of open data by regional authorities; development of e-democracy tools, etc. Regional trends of digitalization in Ukraine are studied: approval of the Digital Transformation Program, automation of administrative service centers, implementation of the Mobile CNAP project, implementation of the service platform "Designer of sites of territorial communities" and geographic information systems, approval of the position of digital transformation manager, support for the Nation IT educational program, approval of the concept of "Smart City", publication of open data. The main directions of digital development of regions are defined: creation of digital platforms and branch decisions, introduction in system of management of development of innovative technologies of cities on the basis of the concept of smart city, development of IT infrastructure, increase of institutional capacity in regions, open data, etc. Based on the analysis of regional development strategies and action plans for their implementation, the problems of regional strategies implementation are highlighted: ineffectiveness of existing mechanisms and tools for strategy implementation, lack of clear relationship between budget and strategic planning, lack of large-scale regional development projects, untimely receipt of funds from the state budget, etc. It is proved that the introduction of

modern information technologies will allow to form open and transparent communication between the government and citizens, to facilitate people's access to administrative services, to minimize corruption.

Ключові слова: державна політика, стратегічне управління, регіональний розвиток, регіон, цифровізація, цифрова трансформація, державна послуга.

Key words: public policy, strategic management, regional development, region, digitalization, digital transformation, public service.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Головним інструментом державного регулювання соціально-економічного розвитку країни є регіональна політика, яка включає зростання економічного рівня території, рівномірний та збалансований розвиток регіонів шляхом створення сприятливих умов для розвитку територіальних громад, регіонів з урахуванням їх історичних, природних, економічних, екологічних, демографічних особливостей. В умовах глобальних перетворень регіони розглядають як одиницю регіонального рівня управління держави, здатну максимально враховувати потреби місцевих жителів та зменшити навантаження на органи центральної влади.

З метою покращення якості доступу громадян до електронних адміністративно-соціальних послуг, створення доступних та швидких онлайн-сервісів для кожного громадянина, незалежно від цифрових можливостей, в Україні реалізується реформа державної політики щодо цифровізації державних послуг. Процес цифровізації надає широкі можливості для трансформації системи державного регіонального управління: забезпечення економічної та соціальної єдності держави, підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів. Тому актуальним стає дослідження питання реалізації державної регіональної політики та ролі цифровізації державних послуг.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням сучасного стану цифровізації в Україні, цифровізації державних послуг присвячено дослідження Алієва А. [1], Бондарчук В.В. [2], Вакулєнко В.М. [3], Орлатого М.К. [3], Шиманської К.В. [2]. Попри наявний досягнення, що стосуються різних аспектів формування цифрової трансформації України, залишається невирішеним питання регіонального розвитку та стратегії розвитку міст в умовах цифровізації державних послуг.

МЕТА РОБОТИ

Метою роботи є визначення ролі цифровізації державних послуг у реалізації державної стратегії регіонального розвитку та стратегії розвитку міст України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Ключовим фактором зростання світової економіки в сучасних умовах є цифровізація — процес впровадження в усі сфери життя цифрових технологій. Цифровий сектор економіки України набуває поступової динаміки, адже активне залучення населення у сферу використання цифрових технологій позитивно впливає на популяризацію ведення бізнесу через онлайн платформи, поширення електронної комерції, створення інноваційного програмного забезпечення. В рамках реалі-

зації заходів Порядку денного у сфері сталого розвитку до 2030 року уряд України впровадив загальнодоступні універсальні цифрові послуги для громадян (стандартний обов'язковий мінімум): освіта, медицина, транспорт, безпека. Головною метою цифровізації державних послуг є надання державними органами громадянам країни послуг в електронній формі.

Регіональна програма розвитку — комплекс взаємопов'язаних завдань та заходів довгострокового характеру, спрямованих на досягнення визначених регіональною стратегією розвитку цілей, оформлений як документ, що реалізується через проекти регіонального розвитку, об'єднані спільною метою.

З прийняттям Закону України від 08 вересня 2005 року № 2850-IV "Про стимулювання розвитку регіонів" запроваджено ухвалення та розробку стратегій розвитку регіонів [4].

Стратегія регіонального розвитку — ключовий документ, що містить конкретні дії та покрокові інструкції щодо розвитку територій, розкриває перспективи розвитку регіонів.

Під стратегічним управлінням розвитку міста розуміється системна технологія визначення узгодженого з основними суб'єктами міського розвитку бажаного майбутнього стану території з урахуванням внутрішнього потенціалу та зовнішнього середовища і дій щодо досягнення цього майбутнього, на реалізації яких концентруються зусилля та ресурси. Стратегічного метою управління містом є визначення кількох пріоритетів розвитку та розв'язання найважливіших проблем. Існують різні підходи до стратегічного управління містом відповідно до соціально-економічних умов, але етапи стратегічного управління містом є незмінними (рис. 1).

Діагностика початкових умов територіального розвитку є базовим першим етапом стратегічного управління, який включає визначення головних проблем та тенденцій розвитку на основі аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища; оцінку сильних та слабких сторін внутрішнього розвитку міста; виявлення потенційних зовнішніх загроз та можливостей міста; аналіз конкурентоспроможності порівняно з іншими регіонами.

Визначення майбутньої бажаної моделі розвитку міста та розробка на основі ретельного аналізу базових концепцій та довгострокових пріоритетів стратегічного розвитку проводиться на другому етапі стратегічного управління містом.

На третьому етапі проводиться розробка конкретних щорічних планів дій, які б забезпечували визначення ефективності та результативності реалізації стратегічного управління.

Державна стратегія регіонального розвитку України до 2027 року, прийнята 05 серпня 2020 року, включає 60 завдань цифрової трансформації та визначає пріоритет-

ними цілями підвищення рівня цифрової грамотності населення; запровадження можливості отримання електронних послуг через смартфон; впровадження електронного документообігу; переведення пріоритетних публічних послуг в електронну форму; впровадження регіональними органами влади відкритих даних; розвиток інструментів електронної демократії та ін. [5].

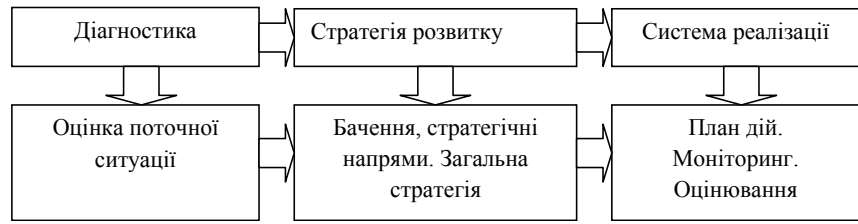

Рис. 1. Базові етапи стратегічного управління містом

Джерело: [3].

З метою реалізації зазначеної стратегії Міністерство розвитку громад та територій України, із залученням зацікавлених сторін, розробляє проект Програми цифрового розвитку регіонів, яка направлена на побудову цифрової основи для створення безпечного, якісного, комфортного життєвого простору в регіонах України.

У м. Львів ухвалено Програму цифрового перетворення Львівської міської територіальної громади на 2021—2025 роки, де основним напрямом є цифрова трансформація регіонів. Попередня така програма діяла у Львові з 2016 року. Завдяки цьому Львів став лідером у сфері впровадження електронного урядування та розумного міста (smart city). Нова програма сприятиме досягненню світових стандартів надання е-послуг для мешканців громади. А також забезпечить відкритість влади міста, ефективність управління та впровадження інформаційних технологій у всіх сферах.

Серед основних напрямів цифрового розвитку регіонів можна виділити створення цифрових платформ та галузевих рішень, запровадження у системі управління розвитком інноваційних технологій міст на засадах концепції смарт-сіті, розбудову IT-інфраструктури, підвищення інституційної спроможності в регіонах щодо впровадження проектів цифрового розвитку, відкриті дані та ін. [6].

За період 2015—2019 рр. у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській та Одеській областях до цифрової трансформації залучено близько сорока громад, розроблено та оновлено регіональні програми інформатизації, на основі яких склали фінансові плани із впровадження інформаційно-комунікаційних технологій; проведено автоматизацію центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) та налагоджено взаємодію з обласними порталами послуг; реалізовано проект "Мобільний ЦНАП", який спростило отримання адміністративних послуг громадянами; впроваджено сервісні платформи "Конструктор сайтів територіальних громад" та геоінформаційні системи, які стали корисними інструментами у роботі новостворених територіальних громад; ініційовано низку політичних діалогів та круглих столів, що покращило співробітництво між регіональними та національними політичними ініціативами.

Для ефективної регіональної цифровізації Міністерство цифрової трансформації Кабінет Міністрів України затвердив нові посади — керівника цифрової трансформації (CDTO), в міністерствах, обласних державних адміністраціях, територіальних громадах — профільний заступник. CDTO працюють вже у Київській, Одеській, Чернівецькій, Івано-Франківській областях та ще шість знаходяться в процесі призначення. Посадові особи займаються електронними процесами, реєстрами, послугами, впроваджують зміни в регіону за допомогою цифрових рішень. Одеська область стала другим регіоном, де призначено заступника голови обласної державної адміністрації з пи-

тань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації. Пріоритетними для Одеси є впровадження цифрових державних послуг, забезпечення жителів області доступом до високошвидкісного Інтернету, цифрова освіта та підвищення цифрової грамотності в регіоні.

Міністерство цифрової трансформації підтримує цифрову трансформацію регіонів у 7 сферах: телекомунікаційній та інформаційній інфраструктурі; цифровізації публічних послуг; інструментах е-демократії та їх впровадженні в соціальні сфери; організаційному та ресурсному забезпеченні розвитку цифровізації; інформаційній безпеці. В планах вітчизняного уряду до 2024 року переведення в онлайн формат 100% державних послуг для побудови цифрового інклюзивного суспільства.

У 2020 році Міністерство цифрової трансформації презентувало 94 проекти цифрової трансформації в галузі управління транспортом, безпекою, екологією, житлово-комунальним господарством, електронної взаємодії з місцевими органами влади, які впроваджуються на рівні держави й реалізуються в регіонах. Запущено "Маркетплейс цифрових рішень", де будуть зібрані кращі діджитал-продукти для громад з інструкціями [7].

Підписанням Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю з Мережею Глобального договору ООН в Україні Міністерство цифрової трансформації підтримало освітню програму Nation IT, яка має на меті охопити навчанням не менше 1 000 осіб із Донецької та Луганської областей та надати їм доступ до якісної онлайн— та офлайн-освіти у сфері IT. Програма орієнтована на забезпечення потреби комерційних і некомерційних організацій, органів влади та місцевого самоврядування східного регіону України у висококваліфікованих IT-спеціалістах, креативних IT-рішеннях, притоку додаткових інвестицій і розвитку IT-сектору в регіоні [8].

Чернівецька міська рада затвердила концепцію "Smart City Чернівці 2025" — сучасну модель управління містом, що базується на впровадженні новітніх технологій та передбачає розвиток міста за кількома ключовими напрямками: залучення громади до прийняття рішень, використання технологій для ефективного управління містом, підвищення розвитку інфраструктури, якості життя. Реалізація концепції "Smart City Чернівці 2025" дозволить підвищити загальний рівень якості життя мешканців міста, створити інноваційне середовище, яке забезпечить сприятливі умови для бізнесу та залучення інвестицій, запрацює сучасна система надання послуг [9].

Ефективна система оприлюднення відкритих даних на регіональному та центральному рівні — необхідна для успішної реалізації політики відкритих даних. Першим містом, яке на безоплатній основі отримало невиключну ліцензію на використання програмного забезпечення для

запуску власного порталу відкритих даних, стало м. Маріуполь (data.gov.ua). Наразі більше десяти міст України розгорнули власні портали відкритих даних [10].

У результаті впровадження сучасних інформаційних технологій, електронної демократії, інструментів електронного урядування полегшується доступ людей до адміністративних послуг, формується відкрита та прозора комунікація між владою та громадянами, мінімізується корупція.

Регіональна політика сьогодні повинна мати випереджальний характер відповідно до змін в зовнішньому середовищі. Головною складовою регіонального розвитку стануть розширення міжнародних та регіональних відносин, інтенсифікація надходжень у місто (зовнішні та внутрішні інвестиції), формування інвестиційного позитивного іміджу. Створення публічно-приватних партнерств буде мати позитивний ефект на конкурентоспроможність регіону (міста) та діловий клімат. Зазначений фінансовий інструмент дозволить вирішити довгострокові завдання регіонального розвитку та залучати додаткові кошти для впровадження проектів. У цьому напрямі доцільно також використовувати такий фінансовий інструмент, як політика корпоративної соціальної відповідальності, яка враховує екологічні, соціальні аспекти діяльності на засадах взаємодії з місцевою громадою та добровільності.

Аналіз регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації дозволив виділити проблеми подальшої реалізації регіональних стратегій: недовірливість існуючих механізмів та інструментів реалізації стратегії, відсутність чіткого взаємозв'язку між бюджетним та стратегічним плануванням, відсутність масштабних проектів регіонального розвитку, спрямованих на залучення інвестицій, створення нових робочих місць, активізацію економічного розвитку територій, недостатній обсяг фінансування та його не прогнозованість, незабезпеченість регіональних стратегій розвитку відповідними фінансовими ресурсами, невідповідність надходження коштів з державного бюджету, в тому числі Державного фонду регіонального розвитку для фінансування проектів.

Реалізація проектів регіонального розвитку, які реалізуються за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від ЄС, для досягнення ефективного управління регіональним розвитком наведений в таблиці 1 (на основі [11]).

Допомога в рамках проектів ЄС надається в різних видах та формах, включаючи консультаційно-дорадчу допомогу, проведення навчальних заходів, постачання обладнання та матеріалів, виконання будівельних робіт для реконструкції різних об'єктів, надання грантового фінансування.

Проекти міжнародних донорів дозволяють пришвидшити рух українських громад до європейських стандартів, формують міцне громадянське суспільство, допомагають покращувати інфраструктуру міст.

Таблиця 1. Проекти регіонального розвитку, які реалізуються за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від ЄС

Напрямок програми регіонального розвитку	Назва проекту (область)
Співфінансування проектів регіонального розвитку, що супроводжуються агенціями регіонального розвитку, утвореними відповідно до Закону України «Про засади державної регіональної політики»	СТиР: Співробітництво задля Територіального Розвитку (Волинська), Оптимізація структури управління регіоном на платформі геоінформаційних систем в умовах децентралізації (Житомирська область), Співробітництво задля економічного зростання Карпат (Закарпатська область), Створення Грін Ленду на Луганщині (Луганська область), Підвищення економічної спроможності об'єднаних територіальних громад (Одеська область), Розвиток підприємницького потенціалу в мешканців сільської місцевості (Черкаська область), Захоплююча наука (Хмельницька область), Розвиток хаб-системи підтримки підприємництва, інновацій та стартапів (Чернігівська область) та ін.
Інформаційно-аналітичне та інституційне забезпечення регіонального розвитку	Створення інформаційно-аналітичної системи управління регіональним розвитком, як якісної підсистеми в стратегічному плануванні територій (Вінницька область), SmartMelitopol - електронний документообіг (Запорізька область), Розвиток містобудівного кадастру в Донецькій області в напрямку створення цілісного інформаційного простору (Донецька область), Впровадження ефективного планування, як основи для розвитку конкурентоспроможної Кропивницької територіальної громади (Кіровоградська область), Підвищення рівня інституційного потенціалу регіонального розвитку об'єднаних територіальних громад (Київська область), Впровадження системи стратегічного планування регіонального розвитку на засадах smart-спеціалізацій (Одеська область), Портал місцевої статистики та відкритих даних громад Львівщини – інструмент прийняття збалансованих рішень (Львівська область), Впровадження елементів «smartcity» в сільських громадах (Черкаська область) та ін.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження доведено, що ключовим фактором зростання світової економіки в сучасних умовах є цифровізація. Головною метою цифровізації державних послуг є надання державними органами громадянам країни послуг в електронній формі.

Визначено, що ключовим документом, що містить конкретні дії та покрокові інструкції щодо розвитку територій, розкриває перспективи розвитку регіонів, є стратегія регіонального розвитку. Виділено базові етапи стратегічного управління містом: діагностика, стратегія розвитку, система реалізації

Узагальнено пріоритетні цілі цифрової трансформації: підвищення рівня цифрової грамотності населення; запровадження можливості отримання електронних послуг через смартфон; впровадження електронного документообігу; переведення пріоритетних публічних послуг в електронну форму; впровадження регіональними органами влади відкритих даних; розвиток інструментів електронної демократії та ін.

Досліджено регіональні тенденції цифровізації в Україні: затвердження Програми цифрового перетворення (м. Львів), автоматизація центрів надання адміністративних послуг, реалізація проекту "Мобільний ЦНАП", впровадження сервісної платформи "Конструктор сайтів територіальних громад" та геоінформаційних систем (Вінницька, Волинська, Дніпропетровська та Одеська області), затвердження посади керівника цифрової трансформації (Київська, Одеська, Чернівецька, Івано-Франківська області), підтримка освітньої програми Nation IT (Донецька та Луганська області), затвердження концепції "Smart City" (м. Чернівці), оприлюднення відкритих даних (м. Маріуполь).

На основі аналізу регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації виділено проблеми реалізації регіональних стратегій: недовірливість існуючих механізмів та інструментів реалізації стратегії, відсутність чіткого взаємозв'язку між бюджетним та стратегічним плануванням, відсутність масштабних проектів регіонального розвитку, незабезпеченість регіональних стратегій розвитку відповідними фінансовими ресурсами, невчасність надходження коштів з державного бюджету, та ін.

Доведено, що впровадження сучасних інформаційних технологій дозволить сформувати відкриту та прозору комунікацію між владою та громадянами, полегшити доступ людей до адміністративних послуг, мінімізувати корупцію.

Література:

1. Алієв А. Цифровізація як механізм реалізації сервісної політики держави / А. Алієв // Вісник Львівського університету. — 2019. — Вип. 22. — С. 125—129.
2. Шиманська К.В., Бондарчук В.В. Пріоритетні напрями та механізми розвитку цифрової економіки в Україні / В.В. Бондарчук, Шиманська К.В. // Економіка, управління та адміністрування. — 2021. — № 1 (95). — С. 17—22.
3. Вакуленко В.М., Орлатий М.К. Управління сучасним містом: підручник. — Київ: НАДУ, 2008. — 632 с.
4. Про стимулювання розвитку регіонів: Закону України від 08 вересня 2005 року № 2850-IV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text>
5. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021—2027 роки: постанова Кабінету Міністрів від 5 серпня 2020 р. № 695 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>
6. Мінрегіон окреслив пріоритетні напрями у сфері цифрової трансформації та цифровізації регіонів [Електронний ресурс] // Міністерство цифрової трансформації. — Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/press/news/minregion-okreslyv-priorytetni-napryamy-u-sferi-cyfrovoyi-transformacziyi-ta-cyfrovizacziyi-regioniv/>
7. Цифрова трансформація регіонів — покращення щоденного життя кожного українця [Електронний ресурс] // Міністерство цифрової трансформації. — Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua/news/tsifrova-transformatsiya-regioniv-pokrashchennya-shchodennogo-zhittya-kozhnogo-ukraintsya>
8. Мінцифра об'єднує зусилля з Мережею Глобального договору ООН в Україні задля розвитку ІТ-сектору у східному регіоні [Електронний ресурс] // Міністерство цифрової трансформації. — Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua/news/mintsifra-obednue-zusillya-z-merezheyu-globalnogo-dogovoru-onn-v-ukraini-zadlya-rozvitku-it-sektoru-u-skhidnomu-regioni>
9. Цифрова трансформація Чернівців — затверджено концепцію Smart City до 2025 року [Електронний ресурс] // Міністерство цифрової трансформації. — Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua/news/tsifrova-transformatsiya-chernivtsiv-zatverdzheno-kontseptsiyu-smart-city-do-2025-roku>
10. Розвиток відкритих даних в регіонах [Електронний ресурс] // Міністерство цифрової трансформації. —

Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua/news/rozvitok-vidkritikh-danikh-v-regionakh>

11. Інформація щодо міжнародної технічної допомоги, що надається Україні. — Київ: Міністерство економічного розвитку та торгівлі, 2018. — 43 с.

References:

1. Aliiev, A. (2019), "Digitization as a mechanism for implementing the service policy of the state", *Visnyk L'viv's'koho universytetu*, vol. 22, pp. 125—129.
2. Shymans'ka, K.V. and Bondarchuk, V.V.(2021), "Priority directions and mechanisms of digital economy development in Ukraine", *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, vol. 1 (95), pp. 17—22.
3. Vakulenko, V.M. and Orlyatyj, M.K. (2008), *Upravlinnia suchasnym mistom [Management of the modern city]*, NADU, Kyiv, Ukraine.
4. The Verkhovna Rada of Ukraine (2005), *The Law of Ukraine "About stimulating development of regions"*, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text> (Accessed 23 May 2021).
5. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), *Resolution "On approval of the State Strategy for Regional Development for 2021—2027"*, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> (Accessed 23 May 2021).
6. The official site of Ministry of Digital Transformation (2021), "The Ministry of Regional Development outlined priority areas in the field of digital transformation and digitalization of regions", available at: <https://www.minregion.gov.ua/press/news/minregion-okreslyv-priorytetni-napryamy-u-sferi-cyfrovoyi-transformacziyi-ta-cyfrovizacziyi-regioniv/> (Accessed 23 May 2021).
7. The official site of Ministry of Digital Transformation (2021), "Digital transformation of regions — improving the daily life of every Ukrainian", available at: <https://thedigital.gov.ua/news/tsifrova-transformatsiya-regioniv-pokrashchennya-shchodennogo-zhittya-kozhnogo-ukraintsya> (Accessed 23 May 2021).
8. The official site of Ministry of Digital Transformation (2021), "The Ministry of Finance joins forces with the UN Global Compact Network in Ukraine to develop the IT sector in the eastern region", available at: <https://thedigital.gov.ua/news/mintsifra-obednue-zusillya-z-merezheyu-globalnogo-dogovoru-onn-v-ukraini-zadlya-rozvitku-it-sektoru-u-skhidnomu-regioni> (Accessed 23 May 2021).
9. The official site of Ministry of Digital Transformation (2021), "Digital transformation of Chernivtsi - the Smart City concept until 2025 has been approved", available at: <https://thedigital.gov.ua/news/tsifrova-transformatsiya-chernivtsiv-zatverdzheno-kontseptsiyu-smart-city-do-2025-roku> (Accessed 23 May 2021).
10. The official site of Ministry of Digital Transformation (2021), "Development of open data in the regions", available at: <https://thedigital.gov.ua/news/rozvitok-vidkritikh-danikh-v-regionakh> (Accessed 23 May 2021).
11. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2018), "Information on international technical assistance provided to Ukraine", Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 23.05.2021 р.